

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXES PRESENTADES PER DUES PERSONES VEÏNES DELS JARDINS DE CAN XIRINGOI RELATIVES AL DRET A UNA CONVIVÈNCIA PACÍFICA I AL DRET AL MEDI AMBIENT (PARCS, JARDINS I PLATGES)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 18 de gener de 2024, un ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per l'estat de degradació que presentaven els jardins de Can Xiringoi per la presència de gossos sense lligar per tot l'espai, fins i tot a les zones de joc infantil.

El ciutadà exposava que des de l'associació de veïns de Torre Llobeta feia molts anys que reclamaven una solució en relació amb la problemàtica de portar els gossos deslligats i sense control en aquest espai, i que l'Ajuntament només els informava que calia trucar al 112 en el mateix moment de produir-se els fets.

Posteriorment, en la sessió de la Sindicatura itinerant celebrada conjuntament amb la Sindicatura de Greuges de Catalunya al barri de Vilapicina i la Torre Llobeta, en data 22 de maig de 2024, una altra ciutadana també va presentar una queixa pel mal estat de conservació que presentaven les zones verdes d'aquests jardins.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior i al Districte de Nou Barris** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 25 de gener de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 19 de febrer de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB). L'escrit exposa les reclamacions rebudes durant tot l'any 2023 en relació amb la tinença d'animals de companyia als jardins de Can Xiringoi. No hem rebut la informació sol·licitada al Districte de Nou Barris.

CONSIDERACIONS

1. Manca de resposta del Districte de Nou Barris

Més de 5 mesos després d'haver sol·licitat la informació al Districte de Nou Barris, aquesta Sindicatura de Greuges de Barcelona encara no ha rebut la informació demanada per resoldre la queixa.

Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable, d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, **incompleix el deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, **es recorda al Districte de Nou Barris** l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania. No obstant això, emetem les nostres consideracions a partir de la informació que ens ha fet arribar l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior.

2. Intervencions de la GUB durant l'any 2023

Durant tot l'any 2023 consten **dues reclamacions que han estat dirigides a la GUB per incidències quant a la tinença responsable d'animals de companyia a la zona dels jardins de Can Xiringoi**. Una va ser el 12 d'abril i l'altra, el 19 de setembre.

D'altra banda, només consta efectuada una única denúncia pels efectius de la GUB en aquests jardins, el dia 21 de setembre de 2023, a les 23.00 h, per portar un gos potencialment perillós sense lligar.

Ateses les poques incidències reportades durant tot un any, el 2023, des de la GUB no es planteja dur a terme cap actuació de manera específica en relació amb els fets objecte d'aquesta queixa a la zona dels jardins de Can Xiringoi.

Cal tenir present, a més, que bona part d'aquests jardins s'ha declarat zona d'ús compartit (ZUC) on els gossos poden anar sense lligar en determinades franges horàries, exceptuant els que són potencialment perillosos que sempre han d'anar lligats i amb morrió, segons estableix la normativa.

Recordem que els horaris d'aquesta ZUC en qüestió són:

- de novembre a març; de 7 a 9 h, de 13 a 15 h i de 18 a 22 h.
- d'abril a octubre; de 7 a 9 h, de 13 a 15 h i de 20 a 23 h.

Per la qual cosa, sempre que hi hagi incidències amb gossos que vagin deslligats fora d'aquestes franges horàries, es pot requerir la presència de la GUB.

3. El deure de vetllar per una convivència pacífica

És un dels objectius del consistori aconseguir una bona convivència de les persones amb els gossos a l'espai públic, ja que actualment hi ha un gran nombre d'aquests animals de companyia que viuen a la ciutat.

Una de les mesures implementades per assolir aquest objectiu va ser l'establiment a finals de l'any 2023 de les ZUC. Es tracta de 108 zones en tota la ciutat, on els gossos poden anar sense lligar durant un horari determinat, a banda de les zones d'ús exclusiu, les àrees reservades per a gossos (AG) i les àrees reservades per al seu esbarjo (AEG), que ja es disposaven repartides per tot el territori.

Ara bé, tal com indica el seu nom, **les ZUC són zones d'usos compartits** i, per tant, les persones responsables dels gossos han de vigilar que els animals no causin molèsties a les altres persones amb les quals conviuen quan els porten deslligats. Així mateix, **els gossos no poden accedir de cap manera a les zones de jocs infantils**. Recordem que aquest fet també era un dels motius d'aquesta queixa.

Per la qual cosa, des d'aquesta institució es recomana al consistori que reforci la senyalització a l'espai públic per indicar quines són les zones establertes, així com els horaris en què els gossos poden anar deslligats o que es faci una campanya informativa per tal d'evitar incompliments quant a la tinença de gossos a l'espai públic a les zones més afectades.

Recordem que l'Ajuntament té el deure de protegir els animals d'acord amb l'article 45.2 de la Constitució espanyola, sens perjudici també de vetllar per la seguretat de les persones i els seus béns. Per tant, **cal actuar per evitar que les persones vagin amb els gossos deslligats sense fer ús de les zones habilitades a aquest efecte**.

4. El manteniment dels espais verds

Tenint en consideració els beneficis socials i ambientals que aporta el verd a la ciutadania i la manca d'espais verds que hi ha actualment a la ciutat, el consistori ha de fer tots els esforços perquè els jardins de què disposem estiguin en bones condicions per tal d'**afavorir la millora de la qualitat de vida i el benestar a la ciutat.**

Així, a les zones ZUC cal disposar de tots els elements necessaris per fer-ne un manteniment correcte per part de les persones usuàries (papereres, il·luminació i senyals adients).

Recordem que la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que les autoritats municipals han d'ampliar i protegir els espais verds de la ciutat i garantir una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius (art. XVIII i XIX).

En aquest sentit, el consistori disposa del **pla Natura (2021-2030)**, com a full de ruta que guia les polítiques del verd a la ciutat, el qual **té la conservació i millora del verd com un dels seus eixos estratègics.**

Tanmateix, amb l'entrada en vigor, el 7 de març de 2023, de la declaració d'excepcionalitat que implicava restriccions en el consum d'aigua per la situació extrema de sequera, restava prohibit l'ús d'aigua per al reg de jardins i zones verdes, siguin públiques o privades, si no es feia reutilitzant aigües de pluja recollides de les teulades o bé amb aigües regenerades procedents de depuradora.

Actualment, moltes de les restriccions es mantenen. Per això, només s'utilitza l'aigua que sigui indispensable per garantir la supervivència d'arbres i plantes i, en conseqüència, l'aspecte de molts jardins i zones verdes de la ciutat s'ha deteriorat amb l'aplicació d'aquestes mesures restrictives en el consum d'aigua.

D'altra banda, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que les autoritats municipals puguin adoptar, sobre la base del principi de precaució, **accions per protegir els espais verds** (art. XVIII).

En el cas dels jardins Can Xiringoi, també es feia referència als desperfectes que causaven els gossos, i és en aquest punt en què considerem que **el consistori s'ha d'esmerçar per tal d'evitar que els gossos facin malbé les zones verdes de les quals encara podem gaudir.**

Així, es recomana continuar amb les campanyes de sensibilització i conscienciació necessàries per aconseguir la col·laboració de les persones que tenen o passen gossos, a l'hora de tenir actituds cíviues i de respecte de les zones verdes.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior ha estat adequada**, quant a l'atenció als requisits de la ciutadania, **però cal que l'Ajuntament s'esforci per aconseguir una convivència pacífica entre els gossos i les persones, així com per mantenir els espais verds en bones condicions.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Unitat Territorial de la GUB de Nou Barris** que continuï controlant si es donen usos indeguts o comportaments incívics quant a la tinença de gossos als jardins de Can Xiringoi.
- **Recomanar al Districte de Nou Barris** que reforci la senyalització de les zones habilitades per a gossos o faci alguna campanya informativa per evitar que vagin deslligats per les zones no habilitades.
- **Recomanar a l'Institut Municipal de Parcs i Jardins** que comprovi si el manteniment que s'està fent dels espais verds dels jardins de Can Xiringoi és l'apropiat i, si cal, actuï per conservar-los adequadament.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.